

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 22-01-2019
Enhed: MEDINT
Sagsbeh.: DEPJBS
Sagsnr.: 1810116
Dok. nr.: 800170

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 3. december 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 225 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 225:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan man vil understøtte et fortsat fald i antallet af patienter, der behandles med opioider, jf. faldet fra 2016 til 2017.”

Svar:

Regeringen og Dansk Folkeparti har som led i udmøntningen af sundhedspuljen til højt prioriterede indsatser på sundhedsområdet fra Finansloven 2018 afsat 14,3 mio. kr. til smerteområdet i perioden 2018-2021. De afsatte midler skal bl.a. gå til afdækningen af smerteområdet, midler til initiativer på smerteområdet og en informationsindsats. Afdækningen skal f.eks. belyse behandlingstilbud, behov for kompetenceløft af sundhedsfagligt personale samt organisering og sammenhæng af behandlingsforløb for patienter med kroniske smerter. Dette vil danne baggrund for en national handlingsplan på smerteområdet. Midler til initiativer på smerteområdet skal bl.a. hjælpe til øget viden hos sundhedspersonalet om behandling af afhængighed og misbrug af bl.a. opioider hos patienter med kroniske smerter, samt øvrige enkeltstående initiativer inden for nærmere afgrænsede områder, herunder fokus på at styrke de ikke-farmakologiske tilbud. Informationsindsatsen gennemføres af Sundhedsstyrelsen i perioden 2019-2021, og målgruppen vil være personer med smerter, herunder personer i langvarig behandling med opioider eller risiko herfor, deres pårørende og sundhedsfagligt personale i primær- og sekundærsektoren, der har kontakt til eller behandler personer med smerter.

Ministeriet har endvidere til brug for min besvarelse indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, der oplyser yderligere om igangværende og kommende initiativer:

”Igangværende og kommende initiativer:

- Der er givet midler til udarbejdelse af en puljefinansieret NKR om opioidbehandling, der udarbejdes i regi af Dansk Selskab for Intensiv Medicin og flere andre lægefaglige selskaber.
- Udarbejdelse af faglige anbefalinger om behandling af hovedpine og migræne. Forventes udgivet medio 2019.
- Flere planlagte artikler om smertebehandling i Månedssbladet *Rationel Farmakoterapi*, herunder artikel om udtrapning af opioider og behandling af smerter ved nyresten og kronisk pancreatitis (kronisk betændelse i bugspytkirtlen) som alle planlægges at udkomme i første halvår 2019.
- Opdatering af baggrundsnotater i regi af Den Nationale Rekommandationsliste om valg af lægemidler til behandling af akutte smerter,
- Udarbejdelse af borgerrettet folder om vanedannende medicin mod angst, søvnforstyrrelser og smerter, herunder opioider. Folderen skal støtte samta-

len mellem borgeren og lægen, give viden om problemstillinger ved vane-dannende medicin samt give forslag til alternativer til vanedannende medi-cin. Folderen forventes udgivet i 2019.

- Samarbejde med regionernes lægemiddelenheder om en smerteguide, der skal give læger støtte og værktøjer til behandling af smerter. Smerteguiden har været i høring frem og forventes udgivet medio 2019.”

Desuden oplyser Sundhedsstyrelsen følgende om årsagen til de igangsatte initiativer, og allerede gennemførte initiativer:

”En kortlægning af opioidforbruget fra 2016 viste, at Danmark havde et markant hø-jere forbrug end andre nordiske lande. Fra 2012-2016 har forbruget været stabilt på omkring ca. 485.000 personer, der årligt har indløst en recept på et opioid.

På baggrund af blandt andet en fokuseret indsats fra Sundhedsstyrelsen i 2017, og som stadig pågår, er det lykkedes at knække kurven. Antallet er personer i behandling med opioider, målt i 2017, har ikke været lavere siden 2009. I 2017 indløste ca. 467.000 personer en recept på et opioid. Samtidig er antallet af personer, der har brugt opioider i minimum seks måneder, faldet fra omkring 183.000 personer i 2016 til omkring 170.000 personer i 2017. Samme tendens gør sig gældende for forbrug af opioider i over fem år, hvor antallet på ca. 60.000 personer i 2017 var det laveste i de sidste ti år.

Forbruget af opioider forventes at falde yderligere, da Sundhedsstyrelsen i 2018 fort-sat havde fokus på problemstillingen, og Sundhedsstyrelsen vil også i de kommende år have fokus på behandlingen med opioider. Samtidig skærpede Lægemiddelstyrel-sen udleveringsbestemmelsen for blandt andet opioidet, tramadol, i januar 2018, hvor det blev gjort kopieringspligtigt (A54) som de øvrige opioider. At et lægemiddel får udleveringsbestemmelse A54 betyder, at det bliver underlagt en særlig overvågning, da det eksempelvis indeholder euforiserende stoffer eller er forbundet med risiko for misbrug og afhængighed. Da ca. halvdelen af al opioidbehandling foregår med tra-madol, forventes det også at bidrage til et fald i det samlede opioidforbrug. Sundhedsstyrelsen gennemførte i 2017 og 2018 en række initiativer for at sætte større fokus på behandling af smerte og dermed også behandling med opioider.

Gennemførte initiativer:

- Opdatering af Sundhedsstyrelsens [vejledning om ordination af afhængig-hedsskabende lægemidler](#), som blandt andet omfatter opioidbehandling.
- [Kurser i smertebehandling](#) rettet mod læger i almen praksis. Kurserne er ble- vet afholdt i 2017 og 2018 i hver af de fem regioner samt udbydes i 2019.
- Opdatering af baggrundsnotater i regi af Den Nationale Rekommandations- liste om valg af lægemidler til behandling af forskellige smertetilstande, her- under kroniske smerter, nervesmerter og menstruationssmerter:
 - [Kroniske, nociceptive smerter](#)
 - [Neuropatiske smerter](#)
 - [Analgetisk behandling af primær dysmenoré](#)
- En række artikler i Månedssbladet ”Rationel farmakoterapi”, som sendes til stort set alle landets læger, ca. 23.000 læger. Artiklerne omfatter bl.a. ikke- farmakologisk behandling af patienter med kroniske smerter og brug af opioider ved kroniske, ikke-cancerrelaterede smerter:
 - [Ikke-farmakologisk behandling af patienter med kroniske ikke-maq- line smerter](#)
 - [Palliativ smertebehandling](#)
 - [Brug af opioider ved kroniske nociceptive, ikke-maligne smerter](#)
 - [Neuropatiske smerter](#)

- *To faglige møder om farmakologisk og ikke-farmakologisk behandling af smerter med deltagelse af læger i almen praksis og regionernes lægemiddelkonsulenter.*
- *[En oversigt over forslag til seponering af lægemidler](#), herunder lægemidler mod smerter.*
- *Som led i arbejdet med forløbsplaner for kronisk sygdom er der udgivet [anbefalinger for tværsektorielle forløb for mennesker med kroniske lænderyg-smerter](#). Anbefalingerne giver rammer for de samlede tværsektorielle forløb fra udredning, behandling, rehabilitering og opfølgning.*
- *Smertebehandling indgår i en række nationale kliniske retningslinjer (NKR) i 2017 og 2018, herunder også behandling med opioider*
 - *[Opioidbehandling af kroniske, ikke-cancerrelaterede smerter](#)*
 - *[Udredning og behandling af patienter med generaliserede smerter i bevægeapparat](#)*
 - *[Behandling af lumbal spinalstenose \(forsnævring af rygmarvskanalen\)](#)*

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Rasmus Hølge-Hazelton